

BÖLÜM 7

Nöroaksiyel Analjezide Hazırlık, İndüksiyon, İdamede; İlaç, Doz ve Süre

Emine ÇALIŞKAN¹

GİRİŞ

Günümüzde doğum analjezisi için anestezi derneklerinin de önerisi ile doğum ağrısı önüne geçilmesi gereken, tedavi endikasyonu olan bir ağrı olarak kabul edilmektedir. Nöroaksiyel analjezide hazırlık aşaması, hastaya uygun indüksiyon dozu ve analjezi süresinin planlanmasında özel dikkat ve incelik gerektirmektedir. Bu nedenle hazırlık aşaması, tecrübeli hekimlerce uygulanacak nazik bir işlemin belki de en önemli kısmını oluşturmaktadır. Nöroaksiyel analjezinin, getirdiği konfor ve rahatlık dışında, anne mortalite ve morbiditesi üzerinde de belirgin olumlu etkileri olduğu bilinmektedir (1).

NÖROAKSİYEL ANALJEZİDE HAZIRLIK

Hazırlık sürecinde anne ve kadın doğum ekibini içeren görüşmeler önem arz etmektedir. Vajinal doğum için yapılması planlanan nöroaksiyel analjezi öncesi obstetrisyen ve anne adayını gebelik süreci ve obstetrik öykünün konuşulması ve anne adayının rutin yapılan klinik değerlendirmesi ve muayeneleri sürecin en başında uygulanmalıdır. Anne adayını doğum analjezisinin endikasyonları açısından değerlendirildikten sonra, avantajları, olası riskleri ve yan etkileri ile ilgili bilgilendirilerek aydınlatılmış onamları alındıktan sonra nöroaksiyel analjezi için hazırlanmalıdır. Anne adayının klinik öyküsünde işlem için kontraendikasyon olmadığına karar verildikten sonra rutin yapılan takiplerdeki normal sınırlarda tam kan sayımı, trombosit sayısı, koagülasyon

¹ Uzm. Dr., Yunus Emre Devlet Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü
emine.ckan@gmail.com

VAJİNAL DOĞUM İÇİN ANALJEZİ

Doğumun ikinci evresine gelindiğinde pelvik taban, vajina ve perinede gerilime bağlı ağrı belirginleşmektedir. İkinci evre ağrıları spinal sinirlerden S2-S4 dermatomları aracılığı ile taşındığından analjezide amaç bu dermatomları etkileyecek bir nöroaksiyel blok oluşturmak olacaktır. Genellikle 8 cm'lik servikal açıklık sağlanana kadar anne adayları ağrıyı tolere edebilmektedir (5). Doğumun ikinci evresine gelindiğinde epidural kateter yerleşimi henüz gerçekleşmediyse kateterin doğru yerleşimi için gereken tüm basamaklar incelikte uygulanmak zorundadır. Kateter yerleşimi öncesi rutin monitörizasyon, pozisyon verilmesi, kateter takılmasını takiben test dozu uygulaması ve kontrol tamamlandıktan sonra indüksiyon dozunun verilmesi şeklindeki uygulamalar ikinci evrede de başlangıç evresinde olduğu titizlikle ve sakinlikle uygulanmalıdır (10,11).

KAYNAKLAR

1. Genç Moralar D, Türkmen ÜA, Altan A. Doğum Analjezisi. Okmeydanı Tıp Dergisi 2011;27(1):5-11
2. Vajinal doğumda nöroaksiyel analjezi kılavuzu. TARD. 2017
3. Günaydın B. Doğum Analjezisi. Güncel Anestezi Ders Notları, Gülay Ok, edt. Derman Tıbbi Yayıncılık, Ankara, 2016; 487-507,
4. Moralar DG, Türkmen ÜA, Altan A, arısoy R, Tahaoglu E, özakin E. Doğum analjezisinde epidural sürekli infüzyon ve hasta kontrollü epidural bolus uygulamasının karşılaştırılması. Ağrı 013;25(1):19-26
5. Practice Bulletin No. 177 Summary: Obstetric Analgesia and Anesthesia. Obstet Gynecol. 2017; 129(4):e73-e89
6. Burke D, Henderson D, Simpson A, Faccenda K, Morrison L, McGrady E, et al. Comparison of 0.25% S (-)-bupivacaine with 0.25% RS-bupivacaine for epidural analgesia in labour. 1999;83(5):750-5.
7. Arslantaş R, Arslantaş MK, Özyuvacı Ejad. Epidural yöntem ile yapılan doğum analjezisinde bupivakain ve levobupivakainin karşılaştırılması. 2012;24(1):23-31.
8. Smedstad K, Morrison DJ. A comparative study of continuous and intermittent epidural analgesia for labour and delivery. Can J Anaesth 1988;35(3):234-41.
9. Birnbach DJ, Browne IM. Anesthesia for obstetrics. In: Miller RD edt. Miller's Anesthesia. Elsevier Churchill Livingstone 2018:2307-2345.
10. Morgan GE, Mikhail MS, Murray MJ. Obstetric anesthesia. In: Morgan GE, Mikhail MS, Murray MJ edt. Clinical Anesthesiology. Lange Medikal Books. 2015;819-849.
11. Santos AC, Braveman FR, Finster M. Obstetric Anesthesia. In: Barash PG, Cullen BF, Stoelting RK. Clinical Anesthesia. 5th ed. New York. Lippincott Williams&Wilkins 2006; 1160-81.